Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0341

Vážna politická situácia v Guinei-Bissau po prevrate z 26. novembra

Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. decembra 2025 o vážnej politickej situácii v Guinei-Bissau po prevrate z 26. novembra (2025/3027(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 150 ods. 5 a článok 136 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže všeobecné voľby sa v Guinei-Bissau konali 23. novembra 2025; keďže hlavnej opozičnej strane PAIGC bolo zabránené kandidovať;

B. keďže 26. novembra 2025 vojenská skupina pod vedením generála Hortu N’Tama násilne prevzala moc a nezákonne pozastavila volebný proces v predvečer oficiálneho oznámenia výsledkov volieb; keďže väzby medzi vodcom prevratu a úradujúcim prezidentom Embalóom vyvolali vážne obvinenia, že prevrat bol zorganizovaný s cieľom predísť volebnej porážke;

C. keďže demonštranti vyzvali orgány, aby zverejnili výsledky volieb; keďže vojenská junta tvrdo zasiahla proti občianskym slobodám a bolo hlásené porušovanie ľudských práv demonštrantov a novinárov, pričom najmenej 18 osôb bolo svojvoľne zadržaných, medzi nimi vládni úradníci, sudcovia a vedúci predstavitelia politickej opozície;

D. keďže vodcovia politickej opozície boli v deň prevratu zatknutí a odvtedy sú zadržiavaní v izolácii bez prístupu k právnej obhajobe;

E. keďže prezidentský kandidát Fernando Dias da Costa našiel útočisko na nigérijskom veľvyslanectve; keďže prezidentovi Embalóovi bolo umožnené opustiť krajinu;

F. keďže účasť Guiney-Bissau v Africkej únii, Spoločenstve portugalsky hovoriacich krajín a v Hospodárskom spoločenstve západoafrických štátov bola až do obnovenia ústavného poriadku pozastavená;

1. jednoznačne odsudzuje prevzatie moci armádou 26. novembra 2025 a prerušenie volebného procesu; odmieta protiústavnú zmenu vlády a vyzýva na okamžité obnovenie ústavného poriadku a volebného procesu v Guinei-Bissau;

2. dôrazne odsudzuje neprimerané použitie sily zo strany bezpečnostných síl proti obyvateľstvu; vyzýva všetky strany, aby sa zdržali aktov násilia; požaduje nezávislé vyšetrenie porušovania ľudských práv a vyvodenie zodpovednosti voči osobám zodpovedným za prevrat a za porušovanie ľudských práv;

3. požaduje okamžité a bezpodmienečné prepustenie vedúcich predstaviteľov politickej opozície Domingosa Simõesa Pereiru, Octávia Lopesa, Marciana Indiho, Roberta Mbesbu a všetkých ostatných svojvoľne zadržiavaných osôb;

4. odsudzuje násilné represie junty voči aktivistom, novinárom, obhajcom ľudských práv a občianskej spoločnosti; požaduje zrušenie všetkých obmedzení nezávislých médií a ukončenie všetkých foriem prenasledovania občianskej spoločnosti;

5. vyzýva guinejsko-bissauskú volebnú komisiu, aby bez vojenského alebo politického zasahovania zverejnila overené výsledky volieb;

6. naliehavo vyzýva na inkluzívny politický dialóg medzi všetkými kľúčovými zainteresovanými stranami s podporou regionálnych aktérov s cieľom vykonať štrukturálne reformy na posilnenie demokracie a právneho štátu;

7. naliehavo vyzýva EÚ, aby okamžite preskúmala svoje dohody a financovanie, zabezpečila, aby fondy spolupráce neposilňovali juntu a iné autoritárske štruktúry, a uprednostnila podporu demokratickej občianskej spoločnosti;

8. vyzýva Radu, aby zvážila reštriktívne opatrenia voči osobám zodpovedným za prevrat a za rozsiahle porušovanie ľudských práv;

9. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, orgánom Guiney-Bissau, africkým regionálnym organizáciám, Spoločenstvu portugalsky hovoriacich krajín a Organizácii Spojených národov.